

Ara

Detaylı Arama

Anasayfa |

Giriş Yap |

Giriş

Sanat

İstanbul'un sanat dünyasından haberler, galeriler ve sergiler

Bora Başkan röportajı

Paylaş

Yorum

0

Beğen

45

G+1

0

Ocak, 2016

Yazar(lar): Mehmet Ak

Bora Başkan dördüncü kişisel sergisindeki çizimlerinde bizi erkek otomat 'Makinsan' ile tanıştıyor. 'Makinsan' kimdir, bu serginin derdi nedir, hepsini Başkan'a bir bir sorduk.

Bora Başkan, bir önceki sergisi 'Yüz/ey MakinAksar'ı takip eden 'Yaban Makinsan' ile birlikte bir de kitapla karşımıza çıkıyor bu sefer. Başkan, hem sanatsal hem de politik olarak yeni mücadele alanları kurmayı amaçladığı sergisini oluştururken Zafer Aracagök ve Eser Selen'le fikir alışverişinde bulunmuş, İlgin Deniz Akseloğlu serginin küratörlüğünü yapmış. Heykeltraş Ezgi Sönmez işlerin bir kısmını heykele dönüştürmüş. Okay Karadayılar kitabı tasarlarken Ayça Akarsu ise kitaba eşlik eden metinlerin çevirisini üstlenmiş.

Bu serginin en yeni yanı desenlere eşlik eden metinler. Desenlerin ve metinlerin oluşturduğu organik olmayan bütünlüğün neşesi ve kaygıları Rabelais ya da Kafka'ninkine benzer şekilde büyük ve şenlikli bir evrenden kopmuş gibi görünse de esas adamımız 'Makinsan'ın en çok Leopold Bloom'la akraba olduğunu dile getiriyor Başkan. Belli bir düzene riayet eden, bu düzenin kırılmasından çok korkan bir erkek otomat olarak tanımlayabiliriz Makinsan'ı.

"Başkan'ın sergisi her türlü sistematiklikten, haritalardan, çizgisel ilerlemeden kaçınırken biz neden akıp giden bir söyleşi yapalım ki?" diyerek soruları aradan çıkardık, Başkan'ın anlattıklarını parçalara bölüp serginin etrafında dolaştığı kavramların sanatçı tarafından nasıl yorumlandığına baktık.

Merkezsizlik

"Önceki sergilerimde birtakım referanslar vardı. Referanslar orada duruyordu, ben de aralarında bağlantı kuruyordum. Bu sefer sergi için yazdığım metinlerde adı geçen kavramları bir merkez etrafında inşa etmeyi, her düşüncenin bu merkezin öne çıkması için çalışmasını istemedim. Daha ağ gibi birbirini kesen, fikirlerin ve kavramların çarpıştığı bir zemin olmasıydı amacım. O yüzden merkezde tek bir kavramın olduğu bir anlatıdan ziyade bir çokluk söz konusu."

Kutsal yüz

“Bir önceki sergide surat serisi vardı, bu sefer daha çok bir suretsizleştirme, ifadesizleştirme üzerinden gittim. Ne sergide ne de kitapta hiçbir zaman bir insan vücudu tanımlı değil. Her şey sadece bir büst, daha çok bir et beden gibi var. Yüzün, cemalin o kutsallığı, o anlamlılığı üzerinden değil de yüzü yok edip bir et beden haline getirmek üzerinden ilerledim. Aslında hayvanla insan arasındaki o kaygan zeminden türüyor bütün imajlar. Kafası olmayan bir arı işlevini devam ettirebiliyor mesela, tüm arı olma durumu zaten bedende kodlu. ‘Taş dünyasızdır, hayvan yoksuldur, insan dünyaya sahip olandır,’ diyor Heidegger. Ben bu duruma tamamen karşıyım. İnsan kendi tarihine, diline, kültürüne karşı o kadar saplantılı ki, ürettiği her durumu fetişleştiriyor.”

Dilsizleştirme

“Kitap da sergi de bir dilsizleştirme, haritasızlaştırma üzerinden gelişti. İsim vermek bile belli bir disipline, iktidara dâhil etmek oluyor aslında. Sergide kullandığım metodoloji anadilin, üst bilincin kırılmasını amaçlıyordu. Bir anti-tertibatla (bir nevi Truva atı gibi) çarktaki tahakküm ağlarının yok edilmesi sağlanabilir mi sorusunu soruyorum. Metinlerin kendi içlerindeki parçalı olma, dilsizleştirme eğilimlerini görsellerin de desteklemesi gerekiyordu ama doğrudan bir görsel-metin eşleştirme yaparak değil. Görsellerin ve metinlerin kendi içlerinde devamlılık gösterdiği ama bütüne ulaşmadığı, ucu açık bir derleme olsun istedik.”

Erkeklik

“Serginin adını ‘Yaban Makinadam’ koysak mı diye bayağı bir tartıştık. Neticede metinlerdeki otomat bir erkek, bu zaten çok açık. Ben kadın olmak üzerine bir şey söyleyemem, en azından bunu sergi gibi gösteri denebilecek bir eylemle yapamam. ‘Kadın bir kapalı kutudur,’ denilip meselenin rafa kaldırılmasını da sevmiyorum mesela. Öte yandan bahsettiğimiz şey bir ‘insanlık hali’. Tertibatı kuranın erkek olması kadını bu tertibatın dışında bırakmıyor. Böyle kabul etmek anakronik olur. Kadınlar da kimi zaman suç ortağı.”

Yaban

“Bu kavramın modern kullanımının bir 70-80 senesi var. Metropolün kurduğu yeni ilişkiler ağıyla ve onun tüm emek-değer sistemlerini yeniden düzenlenmesiyle birlikte yeni birtakım ucuz iş güçleri ve yeni bir arzu üretimi şekilleniyor. Sonra bir bakıyorlar bu kültür son derece tekinsiz, huzursuz. Bu kez gözler dışarı dönüyor. Yıllarca emeğini ve kaynaklarını sömürdüğü yerlere bakıp ‘Aa burada da bir kültür varmış.’ diyor Avrupa. Bu noktada ‘yaban’ kavramını Levi Strauss’tan emanet alıyorum. Vahşi ve yaban denilerek kenara itilenin arkasında bir kültür olduğunu, içinde bulunduğu sömürü ağlarıyla birlikte anlamamız gerekiyor. Almamız gereken ilk tavır bu.”

Kaçmak

“Anakronik bir yaban var. Reklamın, günlük jargonun, güç ilişkilerinin dönüştürdüğü bir yaban. Yani yabana kaçabilirsek bile orası neresi olacak? Kurtarılmış bir bölge olmayacağı kesin. Dışarda olduğun zaman bu çok tanımlı, steril bir dışardalık, içerdeyken zaten kayıpsın. Ne entegre ol ne de kop! Kapitalizm karşısında biraz şizoid bir yaşam sürmek lazım. Kaygan bir zemin daha iyi diye düşünüyorum. Ya hep ya hiç gibi bir ikilik üzerinden yürüyen bir ayırım her şeyimizi etkiliyor. Ben biraz ara formları arıyorum, antropomorfizmden kaçılabilir ara formları. Net bir siyah-beyazdan ziyade bir spektrum gibi.”

&İçme

Var?

Otelleri

[Ana sayfa](#) |

[Künye](#) |

[Bize ulaşın](#) |

[İçerik kullanım koşulları](#) |

[Web reklam](#)

Time Out İstanbul - Ajans Medya © 2015 Tüm hakları saklıdır.